Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain 16 ja 64 a §:n muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 185/2018 p)

Liikenne- ja viestintävaliokunta 24.10.2018

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Pääasialliset ehdotukset

- Ajoneuvolakiin uusi raskaan moottorikelkan määritelmä
  - Omamassa enintään 800 kg ja kuljettajan lisäksi tilaa enintään neljälle henkilölle.
  - Moottorikelkan omamassa enintään 500 kg kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdelle.
  - Muut teloin tai jalaksin varustetut maastoajoneuvot edelleen moottorirekiä.
- Rekisteröintivelvoite koskisi vain moottorikelkkailureiteillä käytettäviä raskaita moottorikelkkoja.
- Maastoliikennelain mukaan raskaalla moottorikelkalla saisi ajaa reitin pitäjän raskaille moottorikelkoille soveltuvaksi arvioimilla ja moottorikelkkailu-reittiliikennemerkin lisäkilvellä osoittamilla moottorikelkkailureiteillä.
- Ajo-oikeus moottorikelkkaa vastaavasti T-luokan ajokortilla.
- Raskasta moottorikelkkaa koskisivat samat tieliikennesäännöt kuin moottorikelkkoja.
- Voimaantulo 1.1.2019.

Esityksen tausta ja tarkoitus

- Moottorikelkkojen luokittelua ja moottorikelkkareittejä koskeva sääntely peräisin 1990-luvulta.
- Sääntelyn päivittäminen moottorirekien teknisen kehityksen mukaisesti huomioiden moottorikelkkailureittien rakenteet.
  - Reitit perustettu pääosin 1990- luvulla.
  - Liikennekäytössä olevista moottorikelkoista noin 80 % on omamassaltaan 300 - 399 kiloa ja lähes kaikki leveydeltään alle 1,3 metriä.
- Mahdollistaa nykyistä suurempien moottorikelkkojen käyttö tarkoitukseen soveltuvilla ja niille erikseen osoitetuilla moottorikelkkailureiteillä.
  - Tällä hetkellä käyttö mahdollista maastossa moottorikelkkailu-urilla
  - Moottorikelkkailureitti => tie, moottorikelkkailu-ura => maasto
  - Metsähallituksen mukaan moottorikelkkailureittejä ja -uria yhteensä 20 000 km, joista moottorikelkkailureittejä n. 4 000 km.

Esityksen arvioidut vaikutukset

- Mahdollistaa nykyistä suurempien moottorikelkkojen käyttö tarkoitukseen soveltuvilla ja niille erikseen osoitetuilla moottorikelkkailureiteillä.
- Edistetään talvimatkailupalveluiden kehittämistä.
- Raskaiden moottorikelkkojen määrä arviolta joitakin satoja, enimmillään 3000.
- Raskaiden moottorikelkkojen vähäisen määrän ja sallimisen vain niille soveltuville reiteille vuoksi ei merkittäviä liikenneturvallisuus- tai ympäristövaikutuksia.
- Mahdollistaa suuremman joukon ihmisiä kuljetettavan vähemmällä määrällä ajoneuvoja.

Tarkemmat säännökset ja määräykset

- Esitykseen liittyvät luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi lausunnoilla
  - Moottorikelkan ja raskaan moottorikelkan suurin sallittu leveys 1,7 metriä.
  - Moottorikelkkaa koskevien liikennesääntöjen soveltaminen raskaisiin moottorikelkkoihin.
  - Moottorikelkkailureitti liikennemerkin yhteyteen asetettava lisäkilpi ”Sallittu raskaille moottorikelkoille”.
- Liikenteen turvallisuusviraston määräysluonnos teknisistä vaatimuksista myös lausunnoilla.

Teknisten määräysten ilmoitusmenettelyssä annettu komission huomautus

- Komission huomautuksen mukaan esitys saattaa tosiasiassa rajoittaa raskaiden moottorikelkkojen käyttöä ja siten olla tavaroiden vapaata liikkuvuutta rajoittava
  - Oltava hyväksyttävä peruste ja rajoituksen oikeassa suhteessa tavoitteeseen nähden.
  - Komissio ollut huolissaan erityisesti rajoituksen suhteellisuudesta koska reitinpitäjää ei velvoiteta arvioimaan reitin soveltuvuutta.
- Tosiasiassa mahdollistettaisiin nykyistä suurempien moottorikelkkojen käyttö moottorikelkkailureiteillä ja suurempien moottorirekien käyttö olisi nykytilaa vastaavasti sallittua maastossa.
- Ehdotetulla rajoituksella on liikenneturvallisuuteen perustuva hyväksyttävä peruste ja rajoitus on oikeassa suhteessa tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- Reitin pitäminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja velvoittaminen sallia raskaille moottorikelkoille niille soveltuvat reitit voisi johtaa reittien lakkauttamiseen.
- Huomautuksen saapumisen jälkeen esityksen perusteluja on täydennetty valitun sääntelymallin oikeasuhtaisuuden perustelemiseksi.